

บทความออนไลน์

‘ล่อราก หาน้ำ’ การปลูกต้นไม้ทางเลือกที่ไม่ต้องง้อดิน

หลายคนอาจเคยเห็นภาพกระบองเพชรหรือไม้ใบบางชนิดที่เลี้ยงไว้ในแจกันใสขนาดทั้งเล็กและใหญ่ มองดูคล้ายใครกำลังเพาะพันธุ์พืชในห้องทดลองอะไรสักอย่าง ที่จริงแล้วมีวิธีการเลี้ยงต้นไม้วิธีหนึ่งที่ใช้น้ำเพียงอย่างเดียว โดยที่ไม่ชนิดนั้นไม่จำเป็นต้องเป็นไม้น้ำด้วยซ้ำ วิธีการนี้เรียกว่าการ ‘ล่อราก’

ล่อรากคืออะไร

ที่มาของคำว่า ‘ล่อราก’ คาดว่ามาจากวิธีการหลอกล่อ หรือในทางต้นไม้คือการทำให้หน่อของต้นไม้ที่มีรากงอกออกมา ซึ่งรากเป็นส่วนที่ใช้ในการดูดสารอาหารและน้ำเลี้ยงจากวัสดุปลูกนั่นเอง การล่อรากทำได้หลายวิธี ไม่ว่าจะเป็นการล่อรากลงดินหรือหินภูเขาไฟ ล่อรากด้วยแสงแดด เพราะแสงแดดเป็นตัวช่วยสมานแผล ข้ำเชื้อโรค และเร่งรากได้ดี หรือแม้แต่ล่อรากหาน้ำก็ตาม

สิ่งสำคัญของการล่อรากอยู่ที่การรักษาความชื้นไม่ว่าจะใช้วัสดุปลูกเป็นอะไร ความชื้นที่มากไปอาจทำให้รากเน่าได้ ความชื้นน้อยไปรากก็ไม่โต แต่ความชื้นที่เหมาะสมจะช่วยกระตุ้นให้รากงอกไวขึ้น ในช่วงที่ทำการล่อราก ต้นไม้ของเราอาจหยุดเติบโตไปชั่วขณะ เนื่องจากยังไม่มีรากที่ใช้ดูดซึมน้ำอาหารและน้ำด้วยตัวเอง แต่เมื่อไรที่เริ่มมีรากสีขาวแทรกออกมาจากโคน นั่นแสดงว่าต้นไม้ของเราผ่านพ้นอุปสรรคมาได้แล้ว รอวันเจริญเติบโตงอกงามได้เลย

ทางเลือกของคนไม่มีเวลาดูแล

ถึงแม้ว่าวิธีการล่อรากจะใช้ไม่ได้กับพืชทุกชนิด แต่ก็สามารถเลี้ยงไม้ดินหลายประเภทในน้ำได้ เช่น เราสามารถเลี้ยงกระบองเพชรบนขวดแก้วที่มีน้ำอยู่ด้านล่างได้ หรือใส่ร่วนหางจะเข้ในขวดโหล ไปจนถึงปักไม้ใบแบบฟีโลเดนดรอนในแจกันดอกไม้ ข้อดีของการล่อรากหาคือเราไม่ต้องกังวลเรื่องการให้น้ำอีกต่อไป เพราะรากของมันจะหามลงมาอยู่ในน้ำโดยอัตโนมัติ เพียงแค่ต้องวางต้นไม้ไว้ในตำแหน่งที่มีแสงส่องถึง

แม้การล่อรากจะไม่ใช่วิธีการปลูกรูปแบบใหม่ แต่วิธีการดังกล่าวได้รับความนิยมอย่างมากในยุคนี้ เพราะหลายคนอยากปลูกต้นไม้ แต่กลัวว่าตัวเองจะไม่มีเวลาดูแลอย่างทั่วถึง จึงเหมาะกับใครที่อยากวางต้นไม้บนโต๊ะทำงานหรือชั้นหนังสือ ทั้งที่อยู่ในคอนโดและออฟฟิศ โดยที่ไม่ไปรบกวนชีวิตประจำวันมากนัก นอกจากจะช่วยเพิ่มพื้นที่สีเขียวให้กับบ้าน การเลือกขวดแก้ว แจกันแก้วสวยๆ มาใช้ในการล่อราก ยังทำให้ผลลัพธ์ที่ได้สวยเป็นเอกลักษณ์ ดูแล้วสบายตาไปอีกแบบ

เลือกน้ำดื่มชั้ไปกว่าครึ่ง

น้ำเป็นปัจจัยสำคัญในการปลูกต้นไม้ในน้ำ ถึงแม้ว่าสามารถใช้น้ำประปาทั่วๆ ไปของบ้านเราได้ ด้วยไม่ได้มีความเป็นกรดต่างเหมือนต่างประเทศ แต่ก็มีตัวเลือกที่ดีกว่าน้ำประปา นั่นคือน้ำแร่ เพราะในน้ำแร่มีธาตุอาหารให้พืชดูดซึมได้มากกว่า (ลองนึกถึงสรรพคุณที่แปะอยู่บนฉลากดูสิครับ) แต่หากกลัวว่าต้องเปลี่ยนน้ำบ่อยๆ แล้วรู้สึกเปลือง จะใช้น้ำเปล่าทั่วๆ ไปก็ไม่ผิด

ภาชนะใส เปิดให้เห็นการเจริญเติบโต

ไม่ได้มีข้อจำกัดว่าภาชนะปลูกต้นไม้สีทึบจะปลูกได้ดีกว่าภาชนะใส หรือรูปทรงไหนปลูกต้นไม้ได้ดีกว่ากัน แต่การล่อรากหาคือทำให้เราได้เห็นความสวยงามของรากไม้เวลาแตกกิ่งก้านออกมาจากโคนอย่างไม่เป็นระเบียบ ความสวยงามที่ต้องอาศัยภาชนะใสไม่มีอะไรมาปิดทับจึงจะมองเห็น ไม่ว่าจะรูปทรงจะเป็นอย่างไร สูง สั้น กลม เหลี่ยม

โค้งมน ขวดรีไซเคิล ความใสนี้จะช่วยให้ผู้ปลูกมองเห็นการเจริญเติบโตในทุกๆ วัน วันไหนที่เราเผอิญไปมองเห็นรากงอกใหม่ ถือว่าเป็นวันดีๆ อีกวันแล้วมิใช่หรือ

ปลูกในน้ำอย่างไรให้รากงอก

วิธีการล่อรากลงน้ำคล้ายๆ กับการปลูกต้นไม้ในแจกันหรือกระถางต้นไม้ที่มีน้ำอยู่ด้านใน แตกต่างตรงที่เราไม่จำเป็นต้องนำต้นหรือโคนลงไปสัมผัสน้ำโดยตรง สามารถปล่อยให้ลำต้นลอยอยู่เหนือน้ำ ปล่อยให้รากพาตัวเองลงไปหาน้ำด้านล่างเพื่อความอยู่รอดนั่นเอง รากที่จุ่มลงน้ำจะค่อยๆ ดูดน้ำไปเลี้ยงลำต้น โดยที่เราไม่จำเป็นต้องรดน้ำซ้ำ สำหรับวิธีการตัดต้นที่มีกิ่งให้เลือกตัดบริเวณใต้ตาของต้นไม้ที่เรียกว่า Leaf Node ซึ่งเป็นจุดที่มีอาหารสะสม และมีฮอร์โมนช่วยกระตุ้นให้แตกรากอยู่ ตัดเฉียงประมาณ 45 องศา เพื่อเพิ่มพื้นที่การแตกรากได้มากขึ้น บางคนอาจใช้ฮอร์โมนเร่งราก (Hormone Powder) ช่วยให้รากงอกไวขึ้น หรือนำกิ่งไปจุ่มในน้ำผึ้งที่มีคุณสมบัติฆ่าเชื้อโรค รวมถึงมีแร่ธาตุและสารอาหารที่ต้นไม้ต้องการอีกด้วย

หลายคนเข้าใจผิดว่าการล่อรากแค่ตัดใบจากต้นแล้วนำมาแช่น้ำ รากก็สามารถงอกได้เช่นกัน แต่แค่นั้นจะไม่ทำให้ใบโตจนขึ้นเป็นลำต้นได้ ฉะนั้นหากต้องการปักชำหรือล่อรากด้วยน้ำ ควรตัดมาทั้งกิ่งที่ติดตาของต้นไม้มาด้วย เพื่อให้ลำต้นมีส่วนที่เติบโตต่อไปได้ ส่วนแคคตัสหรือไม้อวบน้ำประเภทอื่นๆ หากจะนำมาล่อรากลงน้ำ ควรตัดรากเก่าที่ติดมากับดินทิ้งไปเสียก่อน เพื่อล่อให้รากใหม่งอกลงมาหาน้ำเอง ไม่เช่นนั้นรากเก่าอาจจะเน่าได้

ภัยร้ายที่มากับน้ำ

สิ่งที่ควรระวังมากที่สุดของการปลูกต้นไม้ในน้ำคือเรื่องของยุง โดยเฉพาะในฤดูฝนเช่นนี้ ที่มีน้ำขังอย่างในแจกันหรือขวดแก้ว มักเป็นที่มาของยุงลาย ดังนั้นผู้ปลูกควรสังเกตน้ำที่ใช้อยู่เสมอว่าเริ่มมีลูกน้ำมาแพร่พันธุ์หรือยัง หากเริ่มมีลูกน้ำแล้ว ต้องรีบเปลี่ยนน้ำทันที หรือจะนำทรายอะเบต (Abate) มาใส่ก็ได้ เช่นเดียวกับตะไคร่ที่มีสาเหตุมากจากการที่เราไม่ได้เปลี่ยนน้ำเป็นเวลานาน ซึ่งตะไคร่นานไปก็จะมาเกาะรากจนเป็นสีเขียว ไม่ขาวสวย ฉะนั้นเวลาเปลี่ยนน้ำควรทำความสะอาดหรือแจกันไปด้วย เพื่อให้ต้นไม้ของเราอย่างสวยงามในทุกยามที่มองหา

ที่มา <https://thestandard.co/soilless-culture/>

